

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci proti obvinenému **M. K.** pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 7. júna 2016 v Bratislave o návrhu predsedníčky senátu Okresného súdu Nitra na odňatia a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por., takto

rozhodol:

Trestná vec obvineného **M. K.**, vedená na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 5T/54/2016, sa tomuto súdu **odníma a prikazuje sa Okresnému súdu Trnava.**

Odôvodnenie

Na Okresnom súde Nitra je pod sp. zn. 5T/54/2016 vedené trestné konanie proti obvinenému **M. K.** pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. a pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. Podľa obžaloby mal obvinený tieto trestné činy spáchať tak, že 5. apríla 2015 v čase okolo 05:00 hod. vo V. na ul. H. v blízkosti L.baru na mieste verejnosti prístupnom po predchádzajúcej slovnej hádke napadol poškodeného **M. V.** tým spôsobom, že ako poškodený prechádzal okolo podniku L. bar, obvinený držiac sa mreží kopol poškodeného do ľavej časti tváre, následne ho päťou udrel do ľavej časti tváre, po čom poškodený spadol na zem, kde poškodeného opakovane kopol do hlavy, čím mu takto spôsobil dvojité zlomeninu sánky – zlomeninu tela sánky vpravo a zlomeninu uhla sánky vľavo s posunom úlomkov, ktoré si vyžiadali liečenie v trvaní 44 dní, počas ktorých bol závažne obmedzený obvyklý spôsob života poškodeného.

Predsedníčka senátu Okresného súdu Nitra, ktorému bola predmetná trestná vec pridelená, predložila 1. júna 2016 túto vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) s návrhom na jej odňatie a prikázanie inému miestne (správne vecne) príslušnému súdu mimo obvod Krajského súdu v Nitre. Ako dôležitý dôvod pre takýto postup uviedla skutočnosť, že obvinený je synom JUDr. Dany Kálnayovej, ktorá je sudkyňou Krajského súdu v Nitre. Zároveň zdôraznila, že existencia nestrannosti musí byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania konkrétneho sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, teda zisťovaním, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť. Vyslovila pritom názor, že sudca môže byť subjektívne absolútne nestranný, ale i napriek tomu môže byť jeho nestrannosť vystavená oprávneným pochybnostiam vzhľadom na jeho status, rôzne funkcie, ktoré postupne vo veci vykonával, alebo vzhľadom na jeho pomer k veci, stranám konania, ich právnym zástupcom, svedkom a pod. So zreteľom na uvedené uzatvára, že vzhľadom na to, že obvinený je najbližší priamy príbuzný JUDr. Dany Kálnayovej, ktorá je sudkyňou súdu, ktorý je nadriadený všetkým súdom v obvode Krajského súdu v Nitre a ktorý má sídlo v tej istej budove ako Okresný súd Nitra, pričom mnohí sudcovia sú s matkou obvineného v kolegiálnom, blízkom, prípadne kamarátskom alebo dôvernom vzťahu, mohli by sa všetci sudcovia okresných súdov v obvode Krajského súdu v Nitre, rovnako ako sudcovia Krajského súdu v Nitre javiť v očiach procesných strán a verejnosti ako nie nestranní a nezaújatí.

Najvyšší súd preskúmal obsah predloženého spisu a zistil, že v posudzovanej veci je daný dôvod na odňatie vyššie uvedenej trestnej veci Okresnému súdu Nitra a na jej prikázanie inému okresnému súdu.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

V prvom rade treba k veci vo všeobecnej rovine uviesť, že odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému (miestne nepríslušnému) súdu je opatrením výnimočným, pretože predstavuje prielom do Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva, že nikto nemôže byť odňatý jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Hoci zákon v ustanovení § 23 ods. 1 Tr. por. bližšie nevymedzuje dôležité dôvody odôvodňujúce

delegáciu vecí, pri ich posúdení je nutné, aj so zreteľom na vyššie uvedený ústavný princíp zákonného sudcu, vychádzať z toho, či u miestne príslušného súdu možno zabezpečiť dodržanie základných zásad trestného konania a vylúčiť akékoľvek pochybnosti o nestrannosti súdu. Všeobecne pritom platí, že jedným z takýchto dôvodov je i prípad vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania konkrétnej veci. Preto základná otázka, ktorú musel najvyšší súd v posudzovanej veci vyriešiť bola tá, či z vykonávania úkonov v trestnej veci obvineného M. K. vedenej na Okresnom súde Nitra sú vylúčení všetci sudcovia tohto súdu.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednáwanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Z uvedeného vyplýva, že zákon nespája vylúčenie sudcov iba so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale dôvodom takéhoto rozhodnutia je čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti.

Dôležitým je preto aj objektívny aspekt posudzovania nezaujatosti sudcu spočívajúci v požiadavke, aby spravodlivosť bola nielen vykonávaná, ale musí sa i zdať, že je vykonávaná. Pri posudzovaní tzv. javovej stránky nestrannosti sudcu je podstatnou reálna existencia objektívnych okolností, ktoré by mohli viesť k oprávneným pochybnostiam, že sudca disponuje určitým – nie nezaujatým vzťahom k veci, stranám alebo k ich zástupcom.

Podľa presvedčenia najvyššieho súdu fakt, že obvinený M. K. je synom sudkyne Krajského súdu v Nitre, ktorý je súdom druhého stupňa nielen vo vzťahu k Okresnému súde Nitra, ale vo vzťahu ku všetkým okresným súdom v jeho územnom obvode, je spôsobilý vyvolať objektívne oprávnené pochybnosti o nezaujatosti sudcov týchto súdov pri prejednaní a rozhodovaní jeho trestnej veci. Túto pochybnosť zvyrazňuje aj to, že podľa výpovedí svedkov mal obvinený už v čase skutku opakovane zdôrazňovať, resp. poukazovať na to, že má mamu sudkyňu.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k tomu, že na návrh predsedníčky senátu Okresného súdu Nitra odňal trestnú vec obvineného M. K. tomuto súdu a prikázal ju Okresnému súdu Trnava.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. júna 2016

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. František Mozner

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Gabriela Protušová